

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח"י"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 714 סיון תשפ"א שנה טו'

מוקדש לע"נ מרת שמחה בת חנה ע"ה ע"י בנה ידידנו ר' יעקב אבישידיד הי"ו

פרשת נשא

היהודי שהשבית את הגהינם בקול שירתו

"כל הבא לעבוד עבודה עבודה" (ד, מז)

במסכת ערכין (יא, א) אמרו "מנין לעיקר שירת הלויים מן התורה, אמר ר' יוחנן, "לעבוד עבודה עבודה", איזהו עבודה שצריכה עבודה? **היא אומר זו שירה**".

והנה ידוע שראש לכל השירים הוא "שיר השירים" שחיבר שלמה המלך. ומובא **בזוהר הקד'** (פר' תרומה) ששיר זה נתגלה לראשונה ביום חנוכת בית המקדש שבנה שלמה, שאז הגיעו כלל העולמות לפסגת השלימות, ונודע ונתגלה בעולם שיר השירים בשירת הלויים, כי בו כלולים כל השירים, וכל הבריאה כולה ומה שהיה ומה שעתיד להיות עד סוף כל הדורות. ולכן כה גדול כמו עד שאמרו **בזוהר הקד'** שכל מי שאומר בכונה ובדקדוק אותיות ניצול מדינה של גיהנם.

והמקובל הצדיק **חכם מנחם מנשה** הביא בספרו אהבת חיים מעשה שמצא בכתב יד תימני אודות יהודי אחד בעל מלאכה פשוט אשר לא זכה אמנם ללמוד הרבה אך בכל יום ששי אחר הצהריים היה הולך וטובל במקוה טהרה, לובש בגדי שבת, ויושב בקרן זוית ביתו ואומר שיר השירים מילה במילה בשמחה רבה ובניגון יפה. וכך היה מאריך בשיר השירים כשתי שעות לערך.

לאחר מותו דנו אותו בבית דין של מעלה לפי מעשיו לרדת לגהינם, ומסרו אותו ביד השמש להובילו ולתת אותו ביד ממונה של גהינם. והנה פתאום נשמע קול רעש של מזמרים שיר השירים בניגון נפלא. המנגינה היתה עריבה ומושכת עד שנשתתקה כל תנועת הגלגלים ובכללם שבתה גם האש של גהינם.

הממונה על הגהינם נמשך אף הוא אחרי הקול של שיר השירים והמתין עד שייפסק. אך משראה שקול המנגינה הולך ומתחזק מרגע לרגע ואש הגהינם כבתה לגמרי והרשעים אינם נידונים בה, כעס מאד וקרא לשמש שיקח את האיש בחזרה, כי כל זמן שזה האיש עומד שם מנגינת שיר השירים אינה פוסקת כל גלגלי גהינם עומדים. השמש החזיר את האיש לבית דין העליון, ואף הם פסקו כדברי הממונה ושחררו את האיש והכניסוהו לן עדן. הנפטר בא בליל שבת לרב העיר בחלומו וסיפר לו את כל הענין כדי לזכות את הרבים ולהודיע ולפרסם מעלת אמירת שיר השירים.

היורשים טענו שהאב לא היה שפוי, ולישיבות לא נותרה פרוטה

"ואיש את קדשיו לו יהיו, איש אשר יתן לכהן לו יהיה" (ה, י)

פירש **רבינו עזריה פיג'ו בנינה לעיתים** (דרוש מא'), "כי הפתאים יחשבו שהממון אשר להם בביתם הוא שלהם, ומה שיוציאו לקודש אינו עוד שלהם. והוא ממש להפך, כי אשר לאיש כמוס עמו חתום באוצרותיו, אינו שלו, אבל מה שיקדיש ויתן לה' הוא שלו באמת. וזהו "ואיש את קדשיו- לו יהיו", מה שהוא מקדיש הוא ודאי שלו, ומה שהוא נותן לכהן לא נעדר ממנו, אלא "אשר יתן לכהן לו - לנותן - יהיה". ואם כן אל יתגאה בממון שאינו שלו".

ב. וישנם אשר נתברכו בהון, אך כשמתבקשים לנדב מממונם לטובת התורה ותלמידי חכמים, כדי שיעמוד להם הדבר לזכות

על דפי גמרא וקליפות תפוחי אדמה

"נשא את ראש וגו'" (ד, כב)

פרשת נשא נקראת ברוב ככל השנים לאחר חג מתן תורה. ונשיאת הראש שבראשיתה מסמלת יותר מכל את הנדרש מאיתנו לאחר מתן תורה, לישא ראש ולרומם ולהגביה את שאיפותינו הרוחניות, ולא להנמיך ציפיות ולהסתפק במועט. יסוד זה תואם אף לכמות הפסוקים שבפרשת נשא, שהיא כידוע הפרשה הארוכה ביותר בתורה, ומנין קע"ו פסוקיה שווה למנין הפסוקים בפרק ק"ט שהוא הארוך ביותר בתהלים ובתנ"ך כולו, ולמנין דפי מסכת בבא בתרא שהיא הארוכה במסכתות השי"ס. והמסר הטמון במנין רב זה של פסוקי הפרשה הנקראת בדרך כלל לאחר מתן תורה הוא שעתה משקיבלנו עלינו עול תורה אל לנו להצטמצם ולהסתפק במועט אלא לשאוף גבוה ככל האפשר ולהוסיף בעמל התורה ושקידתה עוד ועוד.

חז"ל לימדונו זאת באמרם (ברכות נ, א) שאף שאין ראוי להעיז לבקש מה' בקשה גדולה ודבר רב אלא ישאל ממנו כעני המחזר על הפתחים ושואל ומבקש דבר מועט, מכל מקום לגבי דברי תורה אומר ה' (תהלים פא, א) "**הרחב פיך ואמלאהו**", כלומר שנבקש ממנו ללא גבול ומידה, וכפי שפירשיי "הרחב פיך- לשאול כל תאוותך". ואדרבה יש לקב"ה שמחה גדולה מכך שיהודי נושא ראש ומשתוקק ללמוד ולהתעלות בתורה ואינו מסתפק במועט בלימודו.

ב. ובמדרש (פסיקתא זוטרותא רות א') אמרו שעשר פעמים בא רעב לעולם, אחד בימי אדם הראשון ואחד בימי אברהם וכו', והרעב האחרון הוא מה שנאמר (עמוס ח, יא) "לא רעב לחם ולא צמא למים כי אם לשמוע דברי ה'".

והנה רעב זה של "לשמוע דברי ה'" נאמר על דורנו דור הגאולה. והקשה **הרב מפוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן** מה ראו חז"ל להשוות בין כל אותם פעמים שבא רעב גשמי ושלילי לעולם לבין הרעב לשמוע לדברי ה' שהוא רעב רוחני ולכאורה הוא דבר טוב וחיובי שישתוקקו לשמוע ולהבין את דברי התורה, וכפי שרואים אנו בימינו שיש ריבוי של תורה בעולם כולו ובפרט בארץ ישראל שיש בה תורה כמו שלא היה מימי בית שני.

אלא ביאר הרב, שהנה כשאדם רעב וימים רבים לא בא אוכל לפיו, הרי שכל דבר מועט משביע אותו כאילו אכל סעודה דשנה. וכפי שאירע בימי השואה שאנשים היו ניזונים ומתקיימים אפילו מקליפות תפוחי אדמה, מה שבימים רגילים אינו משביע ואינו ראוי לאכילת אדם.

ואף ברעבון הרוחני לדברי תורה, אף שעצם הרעבון הוא דבר מבורך, הרי שלמעשה חסרה לנו אותה נשיאת ראש של שאיפה והשתוקקות לכבוש עוד חלק ועוד שטח בתורה הקד'. מסתפקים אנו במועט ואיבדנו את המושגים והשאיפות שהיו קיימים בדורות הקודמים ללמוד ולחרוש את התורה לאורכה ולרוחבה, ולא להסתפק בלימוד של חמש דפים או סימנים בודדים בשלחן ערוך במשך זמן שלם.

אדם לומד מעט, טופח לעצמו על השכם, וחש שלמד מספיק ואינו שואף ליותר מכך. ואף שיקבל שכרו משלם על לימודו, מכל מקום נשיאת ראש אין כאן.

הבה נרומם את שאיפותינו ונרחיב פינו, והקב"ה ימלאנו בסיעתא דשמיא והצלחה בלא גבול.

יששכר בן נתן מלמד ז"ל
מיכאל בן לאה רגב ז"ל
שלום בן צדוק התוכה ז"ל
סוזאן בת זוהרה אלפסי ע"ה

מרים בת יעקב ליבי ע"ה
שררה שושנה בת יהיא סעיד ע"ה
יוסף בן לאה בן דוד ז"ל
יהושוע בן דוד ובידה טמסטט ז"ל

אברהם בן אסתר אניג'ר ז"ל
שלום בן מנחם סעיד ז"ל
גדעון בן שושנה דרף ז"ל
שלמה בן עליה זכרי ז"ל

ר' בנימין בן סלחה ז"ל + סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל + נאויה בת תאגיה ע"ה
אהרן בן יהיא ז"ל + רחל בת סאלחה ע"ה
יהיא בן סלאת ז"ל + חסיבה בת מננו אוולאי ע"ה

חש שלא נותר לי זמן רב לחיות, וברצוני לשמוע מה בדעתך לעשות לעילוי נשמתו וינצחו את זכרם כיאות. ועל אנשים כגון אלו היה רגיל מרן הרב שטיינמן זצ"ל לספר את סיפורו הטראגי של העשיר הגדול ר' יעקב ברוידא מקים שכונת "בתי ברוידא" בירושלים, שכדי להבטיח את מילוי רצונו לחלק את כל ממונו לשיבות לאחר פטירתו, כתב בצוואתו שהוא ממנה את מרן החפץ חיים ואת הגאון רבי חיים מבריסק לאפוטרופוסים על הממון. ולמרות זאת קרוביו ערערו על הצוואה בערכאות בטענה שהיא לא היה שפוי בשעת כתיבת הצוואה, שהרי כיצד יתכן שהוריש את כל כספו לשיבות ולא הותיר מאומה לשאריו בשרו. השופטים קיבלו את הטענה, ולישיבות לא נותרה פרוטה מהכסף. ולכן מרן הרב שטיינמן היה נוהג ליעץ לגבירים שיתנו כמה שיותר צדקה בחייהם, ולא יסמכו על יוצאי חלציהם. כיון שהמציאות מוכיחה פעם אחר פעם שכאשר אדם משאיר אחריו כסף רב יוצאי חלציו נעשים שונאים זה לזה, והצדקה אינה רואה דבר מממונו. ואמנם יש שכותבים צוואה כדי לחלק מהונם לצדקה אחרי מותם. אך גם לזה צריך רחמי שמים מרובים שיקיימו את דברי המת, כפי שאירע עם ר' יעקב ברוידא. עלינו לזכור תמיד כי "ואיש את קדשיו לו יהיו". הכסף שבאמת נשאר לאדם לעולמי עולמים הוא מה שתרום לצדקה וחסד ובפרט להחזקת תורה. ואם יסמוך על יוצאי חלציו שיתנו עבורו, פעמים רבות יעדיפו הם להשתמש בכסף לרכישת עוד דירה או רכב ונופש בבתי מלון. וכשהוא שם למעלה יגלה זאת יהיה זה כבר מאוחר, מאוחר מדי עבורו... [וראה עוד בזה להלן].

באחרית ימיהם, טוענים שהם סומכים על יורשיהם שיעשו לעילוי נשמתם וינצחו את זכרם כיאות. ועל אנשים כגון אלו היה רגיל מרן הרב שטיינמן זצ"ל לספר את סיפורו הטראגי של העשיר הגדול ר' יעקב ברוידא מקים שכונת "בתי ברוידא" בירושלים, שכדי להבטיח את מילוי רצונו לחלק את כל ממונו לשיבות לאחר פטירתו, כתב בצוואתו שהוא ממנה את מרן החפץ חיים ואת הגאון רבי חיים מבריסק לאפוטרופוסים על הממון. ולמרות זאת קרוביו ערערו על הצוואה בערכאות בטענה שהיא לא היה שפוי בשעת כתיבת הצוואה, שהרי כיצד יתכן שהוריש את כל כספו לשיבות ולא הותיר מאומה לשאריו בשרו. השופטים קיבלו את הטענה, ולישיבות לא נותרה פרוטה מהכסף. ולכן מרן הרב שטיינמן היה נוהג ליעץ לגבירים שיתנו כמה שיותר צדקה בחייהם, ולא יסמכו על יוצאי חלציהם. כיון שהמציאות מוכיחה פעם אחר פעם שכאשר אדם משאיר אחריו כסף רב יוצאי חלציו נעשים שונאים זה לזה, והצדקה אינה רואה דבר מממונו. ואמנם יש שכותבים צוואה כדי לחלק מהונם לצדקה אחרי מותם. אך גם לזה צריך רחמי שמים מרובים שיקיימו את דברי המת, כפי שאירע עם ר' יעקב ברוידא. עלינו לזכור תמיד כי "ואיש את קדשיו לו יהיו". הכסף שבאמת נשאר לאדם לעולמי עולמים הוא מה שתרום לצדקה וחסד ובפרט להחזקת תורה. ואם יסמוך על יוצאי חלציו שיתנו עבורו, פעמים רבות יעדיפו הם להשתמש בכסף לרכישת עוד דירה או רכב ונופש בבתי מלון. וכשהוא שם למעלה יגלה זאת יהיה זה כבר מאוחר, מאוחר מדי עבורו... [וראה עוד בזה להלן].

האב נלכד במערה ונרו כבה

מעשה באדם בעל ממון שעלה בדעתו לבחון כיצד ינהגו בניו אחרי מותו, ומה יפעלו לזכרו. הוא קרא לבנו הבכור ואמר "בני היקר, הנני

הגאון הרב אברהם יוסף שליט"א ב"דרכי תורה"!

אי"ה ביום ראשון הקרוב יב' סיון (23/5 למניינם) בשעה 20:30 בערב יתקיים בבית הכנסת "דרכי תורה" (רח' חיי"ש 12 רחובות) שיעור תורה מרתק בהלכה ובאגדה מפי

הגאון הגדול הרב אברהם יוסף שליט"א,

בנו של מרן רבינו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל.

עזרת נשים פתוחה.

גדול יהיה המעמד לכבודה של התורה!

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

פרנסי השנה:

ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"ג רחמים בן זוהרה ז"ל. ור' שאול בן רחמה חתון הררי הי"ו לע"ג עזרא בן פלורנס ז"ל, שאול בן בוליסה ז"ל, פלורנס בת שרה ע"ה, אברהם שלום בן רחמה כתון ז"ל, בת שבע בת רחל ע"ה.

פרנס השבוע:

ר' מישל בן אעזם ישעיהו הי"ו לזכות ורפו"ש לאמו מרת אעזם בת שרה תח'. ור' חגי יעקב בן שרה הי"ו.

יזכו להצלחה ונחת מיוצאי חלציהם, ובריאות איתנה ופרנסה טובה, ויבורכו הם ובני ביתם בכל הברכות הכתובות בתורה.

לע"ג אליהו בן זוהרה דיין ז"ל

לעילוי נשמת נתן יעקב בן ליה מיימון ז"ל תנעב"ה

לעילוי נשמת שאול בן בוליסה הררי ז"ל תנעב"ה

העמוד היומי בגמרא!

מדי בוקר בשעה 9:40 מתקיים ע"י ארגון "אורייתא" העולמי שיעור בעמוד היומי בגמרא מסכת שבת עם הרב ראובן גולן.

"דף היומי"

מדי ערב בשעה 18:00 מתקיים בבית הכנסת שיעור בדף היומי מפי הרב גלעד ג'רפי. תפילת מנחה בסיום השיעור.

לימוד "אבות ובנים" ב"דרכי תורה" עם עשרות ילדים מדי שבת בשעה 17:00. לילדים המשתתפים יחולקו ממתקים ופרסים וכרטיסים. כמו כן מתקיים חידון "טמונה בפרשה". חידת השבוע: איזה מספר מוזכר 4 פעמים בפסוק אחד בפרשתנו ?

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קודש פרשת נשא

מנין פלג המנחה - 18:00
מנחה ערב שבת (קרבנות) - 19:15
הדלקת נרות - 19:16
שחרית מנין נץ (קרבנות) - 4:45
שחרית מנין מרכזי (קרבנות) - 8:15
מנחה מנין א' (קרבנות) - 13:30
תהלים לבנות - 14:00
תהלים לבנים - 14:30
שיעור גמרא מס' ברכות - 14:15
שיעור הלכה - 15:45
שיעור מוסר ופרשת השבוע - 16:30
אבות ובנים - 17:00
מנחה מנין ב' (קרבנות) - 18:00
דרשת "רעוא דרעוין" - 20:00
צאת השבת - 20:08
ערביית מוצ"ש - 20:15
רבינו תם - 21:02
שיעור דף היומי - 21:15